S šifrou ÚLUV – nová výstava v Národopisném muzeu zavzpomíná na lidové umělecké výrobky z Krásné jizby

2.4.2026 - | Národní muzeum

Národopisné muzeum Národního muzea otevírá 2. dubna 2026 výstavu přibližující vznik a činnost Ústředí lidové umělecké výroby (ÚLUV), organizace, jejímž cílem byly záchrana a rozšíření zanikající lidové umělecké tvorby. Návštěvníci se mohou těšit na předměty z proslulé sítě prodejen Krásná jizba, ale i odbornou dokumentaci mapující výzkum samotné lidové umělecké výroby, lidové architektury či krojů.

Na základě dekretu prezidenta republiky Edvarda Beneše vznikla v roce 1945 výrobní a obchodní organizace Ústředí lidové umělecké výroby (ÚLUV), jejímž cílem bylo nejen lidové výrobě zajistit možný odbyt a obchodní rozvoj, ale rovněž provádět i její dokumentaci a odborně ji interpretovat, a tím přispět k zachování této křehké části národního kulturního dědictví v rychle se měnícím poválečném světě.

I přes to, že bylo ÚLUV negativně zasaženo únorovým převratem roku 1948, kdy bylo vládnoucí stranou postupně odbouráváno soukromé podnikání, podařilo se posléze i za využití motivů družstevní práce mnoho z uměleckých lidových výrob zachránit i v nových podmínkách. To se odrazilo také v přijetí nového zákona o ÚLUV v roce 1957. Proslulými se staly mimo jiné prodejny Krásná jizba, kde bylo možno zakoupit kvalitní výrobky lidové umělecké činnosti. Návštěvníci si tak ve výstavě připomenou například soupravu ratanového sedacího nábytku, ukázku moderního kanafasu z 80. let 20. století, kraslice zdobené různými tradičními technikami, dřevěné sedačky s proutěným opletem „Slunce“ či figurky z kukuřičného šustí. Získají například recept na vizovické pečivo dle ÚLUV nebo vzory na vyšívání a zdobení velikonočních kraslic.

Výstava je součástí širšího projektu programu NAKI MK ČR realizovaného ve spolupráci Národního muzea a Národního muzea v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm. Výstavu doplňují dílny předvádějící některé z lidových výrob, přednášky a filmové projekce. Výstava S šifrou ÚLUV bude v Národopisném muzeu Národního muzea otevřena do konce června tohoto roku.

https://www.nm.cz/media/tiskove-zpravy/s-sifrou-uluv-nova-vystava-v-narodopisnem-muzeu-zavzpomina-na-lidove-umelecke-vyrobky-z-krasne-jizby